

RAS

FLATCOATED RETRIEVER

Rasspecifika Avelsstrategier

2025–2029

3:e revideringen

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING

Syfte	4
Ansvar	4
Dokumentets upplägg och innehåll	4
FRK:s uppföljning och utvärdering av RAS	5
Nuvarande avels- och hälsorekommendationer	6
för uppfödare och hanhundsägare	
Historik – Om flatcoated retriever	7
Övergripande avelsmål	8

POPULATION/AVELSSTRUKTUR

Nulägesbeskrivning	9
Registreringar	9
Kennelstatistik	9
Djur använda i avel	9
Kullstorlek	10
Genetisk variation	11
Inavelsgrad	11
Inavelsökning	11
Avelsbas	11
Långsiktiga och kortsiktiga mål samt handlings- planer för population/avelsstruktur	14

HÄLSA ÖVERGRIPANDE

Nulägesbeskrivning	15
--------------------------	----

HÄLSA – ÅTGÄRDANDE

Cancer/tumörer	17
Projekt	17
Renal Dysplasi (RD)	18
Långsiktiga och kortsiktiga mål samt handlings- planer för hälsa – åtgärdande	19

HÄLSA – BIBEHÅLLANDE

Nulägesbeskrivning	20
Höftleder (HD)	20
Armbågar (ED)	20
Ögon	20
Främre y-sömskatarakt	20
Distichiasis	20
Pektinligamentdysplasi (PLD)	20
Långsiktiga och kortsiktiga mål samt handlings- planer för hälsa – bibehållande	21

MENTALITET

Nulägesbeskrivning	22
Långsiktiga och kortsiktiga mål samt handlings- planer för mentalitet	23

JAKT OCH FUNKTION

Nulägesbeskrivning	24
FB-R	24
B-prov	25
A-prov/Field Trial	26
Working Test (WT)	26
Mock Trial (MT)	26
Jaktprovsstatistik	26
Långsiktiga och kortsiktiga mål samt handlings- planer för Jakt och Funktion	27

EXTERIÖR

Nulägesbeskrivning	28
Utställningsstatistik	28
Pris på exteriörbedömning	28
Långsiktiga och kortsiktiga mål samt handlings- planer för exteriör	29
Handlingsplan för rasklubben	30

FÖLJANDE PERSONER HAR BIDRAGIT MED BILDER

Yasmina Zuberbühler, Andreas Fälth, Lena Hägglund, Bittan Börjesson, Helena Svensson, Niclas Ådemark, Markku Kastepohja, Gert Magnusson, Jessika Hedén, Denise Rosén, Sofhie Dubbel Wallace, Hans Jarlö, Anna Grahn, Amelia Bertmar Otis, Tibor Lakatos, Emelie Jansson

INLEDNING

Avel och uppfödning av rashundar är fundamentet i Svenska Kennelklubbens (SKK:s) verksamhet.

I SKK:s avelspolicy står att läsa:

"Hundavel, och därmed hundrasers utveckling, grundas på uppfödarnas val av avelsdjur samt på den användning som dessa får. Ärftlig variation är en förutsättning för hundraser och deras möjlighet att anpassas till framtidens krav. Avel och utveckling av rashundar ska därför vara målinriktad, långsiktig och hållbar. Med hållbar menas att den inte leder till brister avseende hälsa, mentalitet eller funktion eller tömmer rasen på genetisk variation."

För varje hundras som det bedrivs avel på i Sverige, ska det sedan 2001 finnas en rasspecifik avelsstrategi, RAS, som är framtagen av ras- och specialklubb och fastställd av SKK:s avelskommitté.

För flatcoated retriever ligger samordningsansvaret hos specialklubben, Svenska Spaniel- och Retrieverklubben (SSRK) men rasklubben, Flatcoated Retrieverklubben (FRK) utformar sitt eget RAS-dokument.

Flatcoated retrieverklubbens första RAS godkändes av SKK 2007.
RAS ska revideras vart femte år.

SYFTE

RAS är en handlingsplan för hur avel bör ske långsiktigt och är en hjälp för uppfödaren att sätta upp och prioritera sina avelsmål. Tillsammans med klubbens avelsrekommendationer, kan RAS även ses som en konsumentuppllysning för den som har planer på att köpa en flatcoated retriever.

ANSVAR

Det är rasklubbens styrelse som är ytterst ansvarig för det slutgiltiga RAS dokumentet, som fastställs av SKK:s avelskommitté. Men det är givetvis alla uppfödare och ägare till avelshundar som ser till att avelsarbetet blir hållbart på sikt och att målsättningarna i RAS blir nåbara och realistiska. Uppfödare och hanhundsägare har ett ansvar att sätta sig in i de handlingsplaner som gäller för rasen och därmed vara väl förtrodda med RAS.

DOKUMENTETS UPPLÄGG OCH INNEHÅLL

RAS utgår ifrån en nulägesbeskrivning av rasen gällande population/avelstruktur, hälsa, mentalitet, funktion, jakt och exteriör. Den beskriver både starka sidor och problem som finns inom rasen. Den fakta som presenteras i detta dokument är inhämtat ifrån SKK:s Hunddata/Avelsdata, Lathunden, Agria Breed Profile, Folksam försäkringsstatistik samt klubbens egen hälsoenkät till hundar födda 2012 och 2017. Baserat på fakta har klubbstyrelsen, tillsammans med uppfödare, hanhundsägare och medlemmar, upprättat långsiktiga och kortsiktiga mål samt handlingsplaner för att nå målen. Nulägesanalys, mål och handlingsplaner finns presenterat inom varje område.

FRK:s UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING AV RAS

Flatcoated retrieverklubbens RAS har reviderats två gånger sedan 2007. Den första revideringen gjordes under 2010–2011 och godkändes av SKK 2012. Arbetet med den andra revideringen pågick under 2018–2019 och godkändes av SKK i september 2020.

Arbetet med den tredje revideringen av nuvarande RAS 2020 – 2024 har pågått under 2023 och 2024. RAS revideringsprocess har publicerats i klubbens tidning Charmören, på klubbens hemsida samt i nyhetsbrev till medlemmar. Medlemmar har inbjudits till digitala träffar under våren 2024 där mål och strategier i RAS har diskuterats och förslag på ändringar har tagits fram.

Huvudstyrelsens ansvariga inom avel, hälsa, mentalitet, funktion, jakt och exteriör har gjort årliga utvärderingar av mål och strategier mellan 2020 och 2023, som sammanställts och publicerats på klubbens hemsida samt i verksamhetsberättelser.

Huvudstyrelsen och sektionerna har utgått ifrån och arbetat med RAS mål och strategier i sin dagliga verksamhet. Medlemmar har även erbjudits digitala föreläsningar om RAS, dess innehåll och användning. Under 2023 genomfördes en digital uppfödartreff samt en halvdags avelskonferens med fokus på genetisk variation.

En första remissomgång gällande RAS 2025 – 2029 genomfördes under september till november 2024 och en andra remissomgång under februari-april 2025.

AVELS- OCH HÄSLOREKOMMENDATIONER FÖR UPPFÖDARE OCH HANHUNDSÄGARE AV FLATCOATED RETRIEVER

Allt avelsarbete inom FRK har SKK:s grundregler och registreringsregler som bas. Utöver dessa har klubben egna avels- och hälsorekommendationer.

Det är Flatcoated retrieverklubbens förhoppning att uppfödare av flatcoated retriever ska följa nedanstående rekommendationer för svenskägda avelsdjur:

- En inavelsgrad som ej överskrider 3,5% i enskild kombination.
Du kan själv göra en s.k. provparning på SKK:s avelsdata där du får fram inavelsgraden på kombinationen, ser förväntat HD-index m.m
- Varken tik eller hanhund ska användas i avel före 2 års ålder vid parningstillfället.
- En tik ska inte ha fler än 4 kullar.
- En hanhund ska inte ha fler än 60* valpar i Sverige eller 100 valpar i världen.
- Båda föräldrarna ska vara friröntgade (grad A eller B) på höfterna.
- Båda föräldrarna ska vara ögonlysta och friförklarade från ärftliga ögonsjukdomar med vissa undantag, i enlighet med FRK:s ögonrekommendationer ([se bilaga, FRK:s ögonrekommendationer](#))
- Ögonintyget får vara högst 2 år* gammalt vid tidpunkten för parning. Vid insemination, gäller max 2 år gammalt ögonintyg vid tappningstillfället.
- RD (Renal Dysplasi) - tidigare kallad PNP) - Drabbad individ, föräldrar till drabbad individ samt ev. redan producerad avkomma får ej användas i avel.

* FRK HS beslutade den 21/1 2023, på förslag från avelsrådet, att tillfälligt sänka rek. maxantal valpar för avelshane till 60 pga sjunkande utnyttjad avelsbas.

* FRK HS beslutade den 9/4–2024 att klubbens avels- och hälsorekommendationer gällande ögonlysning ändras från 1 till 2 år. Detta för att öka vår avelsbas och få fler hundar använda i avel.

OM FLATCOATED RETRIEVER

En flatcoated retriever är en apportrande fågelhund som arbetar efter skott. Den apporterar fågel och småvilt.

Rasen kommer ursprungligen från England där den har använts som fågel- och småviltsapportör under lång tid. Rasen kom till Sverige på 60-talet och har sen dess blivit mycket populär.

Rasen är mångsidig och den meriteras både på jaktprov och på utställning. En flatcoated retriever är en trygg, social och lekfull hund. Rasen är aktiv och behöver såväl mental som fysisk träning. Den är väldigt formbar, alert och lyhörd och kan förutom att användas som apportör i stort sett passa till de flesta hundsporter. Läs mer om rasens historia på www.frk.nu.

Utdrag ur rasstandard

"En vakna, aktiv, medelstor hund med ett intelligent uttryck, som ger intryck av styrka utan att vara klumpig och av spänst utan att vara gänglig. Den har ett förtroendeingivande sätt och visar sin positiva och vänliga attityd genom en intensivt viftande svans. Det vakna och lyhörda temperamentet är en förutsättning för att den skall kunna fullgöra sina arbetsuppgifter som apportrande fågelhund."

ÖVERGRIPANDE AVELSMÅL

Enligt FRK:s stadgar ska klubben bl a väcka intresse för och främja avel av mentalt och fysiskt sunda, jaktligt och exteriört fullgoda rasrena hundar. Vi ska bevara och utveckla rasens specifika egenskaper

Här beskrivs de långsiktiga målen som kan ligga mer än 10 år framåt i tiden men även redan uppnådda mål, vilka klubben strävar efter att bibehålla och kontinuerligt arbeta med.

ÖVERGRIPANDE AVELSMÅL

- Rasen ska leva länge utan hälsostörningar.
- Den genetiska variationen ska vara stor.
- Andelen anlagsbärare av ärftliga sjukdomar ska vara låg.
- Rasen ska
 - fungera i samhället och uppvisa rastypiska mentala egenskaper; nyfikenhet, lyhördhet, tillgänglighet och stabilitet.
 - hållas enhetlig vad gäller mentalitet, funktion/jakt och exteriör.
 - besitta jaktliga grundegenskaper såsom apporterings- och söklyst, följsamhet, lyhördhet samt vattenpassion.
- hävda sig väl på såväl jakt som jaktprov.
- ha en funktionell exteriör och uppfylla standardens krav på rastyp och helhets-intryck.
- Rasklubben och uppfödarna ska tillsammans
 - motverka ytterligheter i rasens exteriör.
 - Kommunicera och sträva efter ett gemensamt synsätt kring avelsarbetet

POPULATION / AVELSSTRUKTUR

Nulägesbeskrivning

Flatcoated retriever är en stor population, även om antalet registreringar minskat de senaste åren. Enligt Jordbruksverket fanns det 8622 flatcoated retrievers under 2023. Enligt SKK:s lista över de populäraste hundraserna har flatcoated retriever placerat sig på en 10:e plats under 2020–2022, men från 2023 återfinns rasen på en 15:e plats.

Rasen håller sig relativt oförändrad under tid när det gäller mentalitet, funktion och exteriör, även om det inom vissa linjer finns skillnader beroende på uppfödarens egna mål med sin uppfödning.

För att på sikt bibehålla vår ras med en bred avelsbas och en stor genetisk variation, behöver antalet registreringar öka, samtidigt som vi använder en större variation av våra tillgängliga avelsdjur.

Registreringar

Antalet registreringar har under många år varit mellan 650–900 individer per år, med undantag under "pandemi-åren" 2020 och 2021. Under 2024 registrerades enbart 577 individer, vilket är den lägsta siffran sedan 1980.

[\(se bilaga, tabeller\)](#)

Flatmästare 1980

BIM Club Show 1996

Bästa veterantik Club Show 2000

Kennelstatistik

Från 1990 - 2024 har det registrerats 407 uppfödarnamn med minst en flatcoated retrieverkull. De senaste 20 åren har 118 nya uppfödare tillkommit där flertalet har 1–5 kullar.

Från 2014 – 2024 har det registrerats runt 8550 valpar, där ungefär 20% av dessa är uppfödda av tre olika kennlar.

Djur använda i avel

Önskvärt är att det skall vara en jämn fördelning mellan antalet tikar och hanar som används i avel. I tabellen nedan ser ni antalet djur använda i avel mellan 2005 - 2024 samt fördelningen mellan antal tikar och hanar per år. Under 2019 - 2022 användes färre hanar i kullar än tidigare år. Det är viktigt för avelsbasen att fler olika hanhundar används. Detta gäller särskilt de avelsdjur som lämnat ett flertal valpar i sina kullar.

Djur använda i avel 2015 - 2024

Antal/år	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Kullar	99	97	89	100	99	123	130	101	86	78
Tikar	96	97	88	99	97	122	128	101	85	77
Hanar	83	80	74	77	74	88	100	76	69	60
Andel hanar med mer än en kull i %	16,2	17,5	16,9	23	25,3	28,8	23,1	24,8	19,8	23,1
Antal kullar där en hane är återanvänd minst en gång	16	17	15	23	25	35	30	25	17	18

Djur använda i avel 2005 - 2014

År	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Kullar	154	140	143	129	116	127	106	108	105	84
Tikar	151	139	142	127	113	127	104	107	103	82
Hanar	104	94	96	92	93	97	87	81	83	69
Andel hanar med mer än en kull i %	32,5	32,9	32,9	28,7	19,8	23,6	17,9	25	21	17,9
Antal kullar där en hane är återanvänd minst en gång	50	46	47	37	23	30	19	27	22	15

Kullstorlek

Storleken på kullar ligger jämnt över de senaste 10 åren, med en liten marginell ökning. Att kullstorleken är jämn och hög är positivt för rasen och för den genetiska variationen.

Kullstorlek 2015-2024

År	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Kullar antal	99	97	89	100	99	123	130	101	86	80
Kullstorlek i snitt	7,9	7,7	7,7	7	8,1	7,8	7,8	8,3	7,3	7,7

Kullstorlek 2005-2014

År	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Kullar antal	154	140	143	129	116	127	106	108	105	84
Kullstorlek i snitt	7,9	7,9	7,8	7,7	7,6	7,3	7,1	7,2	7,7	7,2

Genetisk variation

Inavelsgrad

Beräknas på 5 generationer för en planerad kull.

SKK har en rekommenderad maxgräns för en planerad kull på 6,25 %, vilket är gränsen man brukar ange för nära släktskapsavel (motsvarar kusinparning). 12,5% motsvarar halvsyskonparning och 25% syskonparning.

Statistiken visar att de flesta uppfödare väljer att göra kombinationer med en inavelsgrad under 1%. Enskilda kombinationer på 6,26 % eller mer ökade under 2020 och den ökningen ligger ganska stabil fram till 2024 med 3–5 kullar/år (undantaget 2015 med 4 kullar och 2021 med 2 kullar).

Inavelsgrad i kombinationer

Fördelning parningar %	Födda år 2015	Födda år 2016	Födda år 2017	Födda år 2018	Födda år 2019	Födda år 2020	Födda år 2021	Födda år 2022	Födda år 2023	Födda år 2024
Upp t. o. m. 6,25	95	96	88	98	97	118	128	98	82	75
6,26 – 12,49	4	1	1	2	1	4	2	3	2	2
12,5 – 24,99	0	0	0	0	1	1	0	0	2	1
25 –	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Avelsbas

Vår utnyttjade avelsbas minskar alldeles för snabbt, trots en låg inavelsgrad i kullar och låg inavelsökning i rasen.

Värdet på den utnyttjade avelsbasen har under några år varit en bit över 100. Det är under de senaste åren, 2020–2024 som den utnyttjade avelsbasen har sjunkit och har idag det lägsta på 15 år. Det positiva är att den tillgängliga avelsbasen ökat, vilket betyder att det finns tillgänglig genetisk variation att använda, om fler olika individer används i kommande kullar.

Rasen har många valpar per kull, tikar och hanar är oftast lättparade, de flesta födslar är okomplicerade och ett mycket högt antal valpar överlever i varje kull. Sett ur perspektivet "genetisk variation" är det positivt, men en stadigt sjunkande avelsbas förändra detta och vi behöver åtgärder för att motverka detta.

Inavelsökning

Beräknas på 5 generationer för rasen som helhet med ett genomsnittsvärde av alla kombinationer för året. Genom att begränsa inavelsgraden i varje enskild parning kommer även inavelsökningen, och förlusten av genetisk variation i rasen som helhet, att bli långsammare.

En generell rekommendation, som redan tillämpas i många raser, är att inavelsökningen i populationen inte ska överstiga 2,5 % beräknat över fem generationer (eller 0,5 % per generation).

Inavelsökningen för flatcoated retriever ligger i genomsnitt på 1,4% sett över 20 år, vilket är väl under gränsen 2,5 %.

Inavelsökning beräknat på fem generationer

År	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Inavelsökning %	1,2	1,3	0,9	1,3	1,5	1,5	1,3	1	1,3	1,6

År	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Inavelsökning %	1,5	1,8	1,7	1,6	1,4	1,5	1,9	1,3	1	1,2

Rasens genomsnittliga inavelsgrad. Beräknat över 5 generationer.

Beräkna avelsbasvärde i Lathunden på hundar tänkta att gå i avel

En åtgärd för att höja den genetiska variationen, är att avla på hundar med stamtavlor som bidrar till en förbättrad avelsbas. Ett sätt att hitta dessa hundar är att beräkna hundens individuella avelsbasvärde mot rasen som helhet. Denna uträkning görs i Lathunden som hanteras av FRK:s avelsråd.

Under 2022 och 2023 har avelsrådet beräknat avelsbas på 30 hundar/år. Under 2024 ökade beräkningen till 103 hundar.

De hundar som skickats in för uträkning har oftast landat på ett negativt värde, dvs tillfört genetisk variation. Det visar på en medvetenhet kring släktskap med rasen. Om beräkningen på avelsdjuret landar på ett positivt värde, är det viktigt att hitta en motpart med stort minusvärde.

Förklaring till beräkning av avelsbas

I RAS 2020–2024 beräknades avelsbasen på två femårs-intervaller mellan 2008–2017.

I denna version av RAS har vi valt att få med den allra senaste femårsperioden t o m 2024-12-31.

Därför presenterar vi tre femårs-intervaller från 2010 till och med 2024.

För att se uträkningen som gjordes inför förra RAS 2020–2024 ([se bilaga, Avelsbasuträkning, RAS 2020-2024](#))

Beräknad avelsbas i femårsintervall mellan 2010–2024

Beräkningsperiod	Tillgänglig avelsbas	Nyttjad avelsbas	Valpar/kullar använd i beräkning
2020–2024	449	82	4202/643
2015–2019	395	107	4042/691
2010–2014	403	129	4170/731

Åtgärder som bör användas för att höja den genetiska variationen

- Låg inavelsgrad i en kombination
- Inte överanvända enskilda individer (matadoravel)
- Nyttja fler hundar från den tillgängliga avelsbasen, dvs hundar som inte har gått i avel.
- Nyttja import, hundar från andra länder i aveln, som inte är släkt med våra avelsdjur eller så lite släkt som möjligt
- Använd lika många hanar som tikar under ett år (50/50) dvs begränsa antalet avkommor efter enskild individ.
- Markera när en hund har fler kullar än t ex 5 (ex. avelsdata)
- Följ upp antalet barnbarn till välanvända individer.
- Avla på hundar med stamtavlor som bidrar till en förbättrad avelsbas. Ett sätt att hitta dessa hundar är att beräkna hundens individuella avelsbasvärde mot rasen som helhet (uträkningen görs i Lathunden)
- Vid valet mellan två mentalt och friskhetsmässigt jämlika hanar/tikar välj att använda den som har bäst värde för avelsbasen.
- Införa släktskapsindex som verktyg för att enklare hitta fler för rasen ovanliga individer. Kombinera det med ett rekommenderat kullindex på släktskapsindex under 100.
- Dubbelparning – att låta para en tik med flera hanhundar under samma löp
- Ansöka hos SKK om att få använda SLU:s verktyg för att beräkna släktskapsindex

LÅNGSIKTIGA MÅL

- Den genetiska variationen ska vara stor
- Inavelsgrad och inavelsökning ska vara låg

KORTSIKTIGA MÅL

- Hålla en fortsatt låg inavelsgrad på maximalt 3,5% för en enskild kombination
- Maximalt 1,5% inavelsökning för rasen som helhet.
- Hålla den nyttjade avelsbasen på minst 100 fiktiva individer
- Hålla den tillgängliga avelsbasen på minst 300 fiktiva individer
- Beräkna avelsbasvärde i Lathunden för minst 100 tilltänkta avelsdjur/år

HANDLINGS- PLANER

- Motionera till SKK, via SSRK, om att beräkna inavelsgrad och inavelsökning på 10 år i stället för 5 år
- Årligen beräkna utnyttjad och tillgänglig avelsbas och jämföra värden med tidigare år och årsintervaller (Lathunden)
- Årligen redovisa inavelsgrad i enskilda kombinationer samt beräkna medelvärdet för inavelsgrad i samtliga kombinationer. Jämföra värden med tidigare år och årsintervaller. (Avelsdata)
- Beräkna avelsbasvärde i Lathunden på hundar tänkta att gå i avel
- Införa släktskapsindex

HÄLSA – övergripande

Nulägesbeskrivning

Flatcoated retrievern har en god hälsa och lever längre än genomsnittet för alla raser. Vår ras är en pigg och alert hund som lever ett aktivt liv till sina sista dagar.

[\(statistik, se bilaga Avelsbasuträkning, RAS 2020-2024\)](#)

Den största hälsorisken för vår ras är cancer/tumör, där rasen ligger högt i både sjuklighet (morbidity) och dödsfall (mortalitet). Rasklubben har arbetat aktivt med förekomsten av cancer/tumörer sedan 2012 då tre delprojekt kring cancer startade. Främst är det 2012-projektet i samarbete med SLU som belyst problematiken i rasen. I Agria Breed Profile finns statistik som visar att medianlivslängden ökat i rasen sedan starten av 2012-projektet, vilket kan vara ett resultat av en mer medveten avel.

Rasen ligger högt i sekundära sjukdomar till den primära cancer/tumörer. Exempel på det är smärtsymtom från rörelseapparaten samt symptom från magen t ex kräkningar och diarré

Förutom cancer/tumörer och dess sekundära sjukdomar är större delen av rasen frisk och övriga sjukdomar drabbar bara en mycket liten del av vår ras. Rasen har t ex färre problem med rygg, hjärta, könsorganen samt juvertumörer jämfört med övriga raser.

Rasen kan ha problem med öronen t ex svamp eller öroninflammation. Det hänger delvis ihop med hängande öron och rasens vattenpassion, en kombination som utgör en grogrund för fukt och värme. Problem med öron och tassar kan ha en koppling till allergi. [\(se bilaga, tabeller\)](#)

En ökad tendens gällande allergier kan ses vid en jämförelse mellan ABP 2011–2016 och ABP 2016–2021 (diagram 5 i båda profilerna). Liknande ökning kan även ses i statistik från Folksam gällande åren 2017–2021 jämfört med åren 2021–2023. Statistiken från Folksam indikerar att ca 1-2 % av veterinärvårdshändelserna för en årskull diagnostiseras med någon typ av allergi. Folksam försäkrar i snitt ca 3000 flatcoated retriever/år (uppgift från 2024). I försäkringsbolagens statistik är oftast flera händelser per hund registrerade, dvs att en enda hund kan stå bakom flera diagnoser t ex svamp i tassar, svamp i öron, klåda, allergidiagnos. ([se bilaga, tabeller](#))

Det finns indikationer från både uppfödare och ägare av rasen att epilepsi ska ha ökat. I den statistik vi har från försäkringsbolag syns ingen ökning men där visas endast de veterinärvårdshändelser som överstigit självrisken. I Agrias statistik för morbiditet dyker epilepsi endast upp hos hanar och ganska långt ned i tabellen (diagram 8 ABP VET 2016–2021). ABP tar bara med de veterinärvårdshändelser eller livbelopp som är högre till antalet än 8 under femårsperioden.

I statistik från Folksam under sju-årsperioden 2017–2023 syns inte heller några tecken på en ökning av utbetalda försäkringsbelopp för EP, utan eventuellt en minskning åren 2020 och 2023. Det går inte att utläsa i någon av försäkringsbolagens statistik exakt vilken typ av epilepsi det handlar om eller vid vilken ålder hunden drabbats. Det syns inte heller om kramperna varit sekundära till annan sjukdom/skada t ex hjärnsjukdom, förgiftning eller huvudtrauma.

Under 2024 har klubben fått starka indikationer på epilepsi som kan knytas till en linjekombination. Berörda parter är vidtalade. FRK hänvisar till strategier och SKK:s avelsrekommendationer ([se bilaga, tabeller](#))

Strategier och SKK:s avelsrekommendationer ärftliga sjukdomar

- En bra tumregel är att kontakta uppfödare av den hund i stamtavlan man planerar att göra en linjeavel/inavel på
- Uppfödare som får kännedom om sjukdomar som kan vara ärftliga behöver informera om dessa i avelskommunikationer, detta är särskilt viktigt när det gäller allvarliga sjukdomar som kan vara ärftliga
- Så gott som alla ärftliga sjukdomar nedärvs från båda föräldraren i olika grad.
- Affekterade hundar ska inte gå i avel
- Linjer där ärftlighet för allvarlig sjukdom finns, eller kan misstänkas, ska användas med försiktighet
- Flera allvarliga ärftliga sjukdomar finns riktlinjer även kring anlagsbärare, föräldradjur, syskon mm. Läs mer på skk.se

HÄLSA – åtgärdande

Cancer/tumörer

Enligt statistik från Agria och Folksam drabbas vår ras i högre utsträckning av cancer- och tumörsjukdomar än andra försäkrade raser. Detta gäller både veterinärvårdshändelser och utbetalningar av livvårde. Både Agria och Folksam beskriver antal hundar som drabbats, inte deras ålder när de drabbades, därför finns det ingen beräknad andel om hur många hundar som drabbas i yngre år.

I Agrias statistik från 2006–2011 var medianlivslängden för vår ras lägre jämfört med "alla raser" försäkrade i Agria. I nuläget har en flatcoated retriever en medianlivslängd på 7,6 år, vilket är högre än "alla raser" (ABP 2016–2021). Medianlivslängd mäts på försäkrade djur som plockar ut livförsäkring och därmed i intervallet 0–10 år. Det betyder att flatcoated retrievers som är äldre än 10 år inte finns med i statistiken.

Projekt

Rasklubben har länge engagerat sig för att få bukt med cancer- och tumörsjukdomar. År 2012 startades tre delprojekt kring cancer/tumörer, delvis i samarbete med SLU.

Delprojekt 1 i samarbete med SLU: "Hundar födda 2012" är en långtidsstudie som kartlägger hälsan hos en årskull. I samband med att dessa hundar fyllde 10 år avslutades studien från klubbens sida. Avidentifierade enkätsvar finns som Excel filer sparade av klubben. Blodprover, journaler och fullständiga enkätsvar finns samlat hos ansvarig delprojektgrupp och SLU. Klubben inväntar ett resultat från SLU och de ansvariga från projektets sida, om vad denna långtidsstudie har gett för information gällande hälsan på våra hundar.

Delprojekt 2: "Dödsfallsregistrering" har lagts ned från klubbens håll då SKK registrerar det via "Mitt SKK". När SKK fått in tillräckligt många dödsfallsrapporteringar kommer de att förmedla statistik för rasen till rasklubben.

Delprojekt 3: "Cancer och tumörer" pågår fortfarande i klubbens regi. En enkät har skapats som bygger på information kring cancer och allergier. Samma information kan hämtas ur enkäter från delprojektet "Hundar födda 2012". Den nya enkäten, utskickad med start i december 2024, vänder sig till ägare av hundar födda 2017. Tanken är att fortsätta i femårs-intervaller, vilket ger oss en bättre överblick över hälsoläget. Den första jämförelsen mellan 2012 och 2017 beräknas bli klar under 2025.

Renal Dysplasi (RD)

Sjukdomen är med i det åtgärdande hälsoarbetet pga. sin allvarlighet. Vår ras är med i ett projekt som drivs av SLU som även inkluderar raserna Cockerspaniel, Bernersennen och Boxer.

RD är en sjukdom i njuren/njurarna och drabbar en mycket liten del av vår ras. Sjukdomen är oftast ärftlig men kan, i enstaka fall, uppstå av yttre omständigheter. Arvsgången är komplicerad och flera gener är sannolikt inblandade. Mer information finns på vår hemsida www.frk.nu

Sjukdomen är inte vanligt inom vår ras och som mest finns 4 registrerade fall under åren 2021–2023. 2024 finns inga registrerade fall.

Det kan finnas ett mörkertal då registreringen hos SKK är lite omständlig. Undersökt statistik från Agria och Folk-sam med följande kriterier; njuren är dödsorsak, orsaken är okänd och hunden är yngre än 10 år visar enstaka fall/år. Uppskattat mörkertal: högst det dubbla.

Antal registrerade fall per år oavsett ålder

Registrerade fall/år	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Antal	1	2	1	0	2	2	4	4	4	0

Antal hundar som är drabbade baserat på födelseår

Födelseår	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Antal drabbade	3	3	0	1	2	7	4	0	0	0

LÅNGSIKTIGA MÅL

- Rasen ska leva länge utan hälsostörningar

KORTSIKTIGA MÅL

Cancer/tumörer immunologi

- Minska andelen hundar som drabbas av cancer i ung ålder
- Bibehålla eller öka medianlivslängden i rasen

RD

- Ej överskrida nuvarande nivå av 4 registrerade hundar/år

HANDLINGSPLANER

Cancer/tumörer immunologi

- Skicka ut enkät i femårs-intervaller till hundägare med hundar födda 2017 och 2022
- Använda äldre friska hundar i avel
- Följa upp statistik från försäkringsbolag och SKK hunddata/avelsdata.

RD

- Följa SKK:s avelsrekommendation kring känd anlagsbärare eller drabbad individ.
- Årligen följa upp antal hundar som registreras med diagnos RD samt jämföra med tidigare år och årsintervaller (SKK Avelsdata)

HÄLSA – bibehållande

Rasen ska bibehålla friskfaktorer och besitta en generellt god hälsa. Rasen har idag en god hälsa gällande höftleder, armbågsleder och ögon. Därför väljer vi att presentera detta avsnitt som bevarande områden som ska bibehållas, inte åtgärdas.

Nulägesbeskrivning

Vår ras har fortsatt en låg andel höftledsdysplasier (HD) och armbågsdysplasier (ED). Drygt 50 % av hundarna röntgas för HD och drygt 40 % röntgas för ED. Flatcoated retrievern är en ras med friska ögon där allvarliga ögonsjukdomar är sällsynta.

Höftleder

Rasen har sedan flera år ett hälsoprogram hos SKK där röntgen av höftleder är ett krav på avelsdjuren för att få registrera valpkullen. I tabellen syns en ökning av dysplasier för hundar födda 2021. Det var ett år då vi var mitt i en pandemi och det föddes fler valpar än vanligt på grund av stor efterfrågan. Det året användes något fler avelsdjur med HD C och kullindex var något lägre än åren innan.

För valpar födda 2022 och 2023 ser andelen dysplasier ut att ha återgått med en god marginal till målet minst 91 % friröntgade.

Andelen allvarliga dysplasier (D och E) har under hela 10-årsperioden varit under 1,2 % undantaget hundar födda 2021 som låg på 1,6 %.

Tabell över antal hundar som röntgas varje år oavsett ålder, [se bilaga](#).

Armbågar (ED)

Ungefär 45–50 % röntgas för ED och troligen i samband med HD-röntgen. Att samtidigt röntga för ED är något som rasklubben förordar. Det är färre än 2 % som får någon grad av dysplasi och det inte ett problem i rasen.

Ögon

Ögonstatusen hos vår ras är god och det är sällsynt med allvarlig ögonproblematik. Drygt 90 % av de svenskregistrerade hanar som gick i avel 2024 var ögonlysta. Drygt 30% testades för gonioskopi, som utförs för att diagnostisera glaukom. Drygt 5 % var inte ögonlysta (endast hanar).

Främre y-sömskatarakt

Katarakter är ovanligt med undantag av Y-sömskatarakt främre. Den är i princip alltid lindring och orsakar inte problem för hunden. Det är mellan 20–30 % av våra hundar som får diagnosen y-sömskatarakt främre och den debuterar vanligtvis hos äldre hundar. Trots åratals dubblingar av anlaget, som oftast inte syns på yngre avelsdjur, har den här typen av katarakt varken ökat eller orsakat problem för rasen.

Distichiasis

Distichiasis är små mjuka hår på insidan av ögonlocket. Andel drabbade hundar är mellan 15–20 % /år. Distichiasis ställer vanligtvis inte till problem för hunden och åtgärdas i så fall enkelt av veterinär vid behov. Rekommendation är att inte dubbla anlaget.

Pektinligamentdysplasi (PLD)

PLD är en liten förträngning i ett raster (ungefär nät) i ögat där vätska ska passera. I dagsläget är andelen förträngningar av grad 1/4 – 3/4 mellan 10–20% och ställer oftast inte till problem för hunden. PLD kan man se via gonioskopering. I England har man tidigare haft problem med sjukdomen glaukom, som är en följd av total förträngning av flödesålet. Där har man som krav att en av avelshundarna ska vara fri, dvs PLD normal. I Sverige är det inte så många kliniker som erbjuder gonioskopering och pga detta är det inte möjligt att ha avelsrekommendationer. Det finns anledning att bevaka diagnosen i förebyggande syfte.

LÅNGSIKTIGA MÅL

- Rasen ska leva länge utan hälsostörningar

KORTSIKTIGA MÅL

- Bibehålla andelen friröntgade hundar med HD A och B på minst 90 %
- Bibehålla andelen friröntgade hundar med ED UA på minst 98 %
- Andelen HD-röntgade hundar bör vara minst 60 % av en årskull
- Öka andelen ögonlysta svenskfödda avelsdjur till 100%
- Ögonlysningen ska inte vara äldre än 2 år
- Bibehålla andelen svenskfödda gonioskoperade avelsdjur till minst 25%

HANDLINGS- PLANER

- Årligen följa upp antalet samt andelen hundar som genomfört röntgen av HD och ED samt jämföra värden med tidigare år och årsintervaller (SKK Avelsdata)
- Rasen avelsbas gynnas av ett bredare avelsurval om fler röntgar för HD
- Verka för att man röntgar för ED samtidigt som för HD
- Avelsrekommendation att ögonlysa alla djur som är tänkta att gå i avel. Ögonlysningen ska inte vara äldre än 2 år vid sista parningstillfället
- Årligen följa upp ögonlysta och gonioskoperade hundar, jämföra värden med tidigare år och årsintervaller

MENTALITET

Nulägesbeskrivning

Under de senaste åren har ca 10% av hundar 3 år eller yngre, blivit beskrivna. Vi har alltså inte nått målet att minst 20% av flatcoated retrievers ska vara mentalbeskrivna före 3 års ålder.

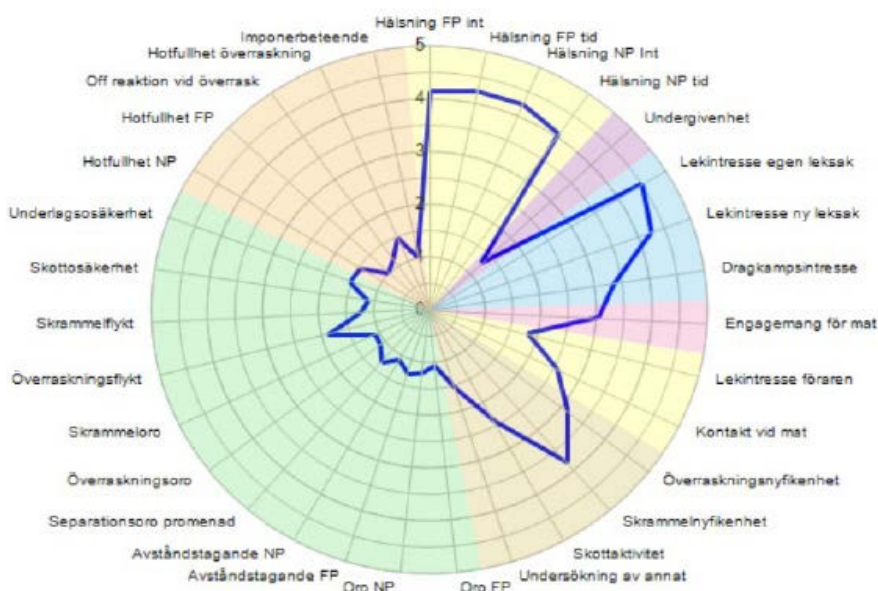
Om vi tittar på andelen beskrivna hundar oavsett ålder ligger andelen i snitt på 15%. Andelen beskrivna hundar varierar inte så mycket mellan åren, men andelen som beskrivs med BPH har ökat och andelen som beskrivs med MH har minskat. Av de 12,1% hundar som beskrevs 2024 var det 9,7 % som hade gjort BPH och 2,4% som gjort MH.

Om vi jämför spindeldiagrammet med medelvärden för de hundar som är födda fram till 2016 (SKK:s "200-analys" från 2017) med de hundar som är födda mellan 2017 – 2024, så är hundarnas egenskaper nästintill oförändrade.

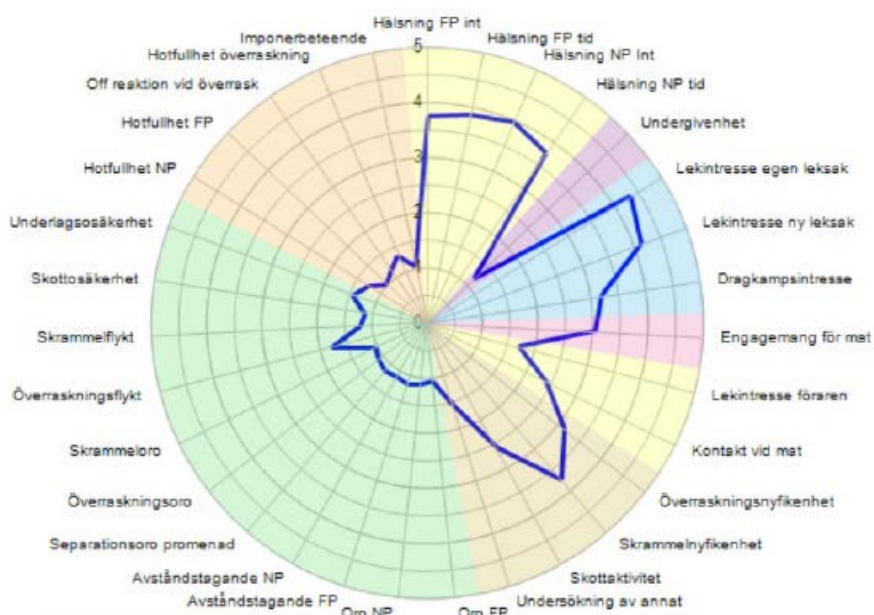
Andelen beskrivna hundar i åldern 1-3 år

2020	2021	2022	2023	2024
9%	10,40%	9,20%	11,10%	12,10%

2012-2016

2017-2024

KORTSIKTIGA MÅL

- Minst 20% av registrerade flatcoated retriever ska ha känd mental status (MH) eller genomfört BPH

LÅNGSIKTIGT MÅL

- En flatcoated retriever ska fungera i samhället och uppvisa de rastypiska mentala egenskaperna lekfullhet, nyfikenhet/orädsla och socialitet. I rasen ska vi ej möta hundar som visar omotiverad rädsla eller aggressivitet.

HANDLINGSPLANER

- Öka kunskapen om och intresset för MH/BPH hos uppfödare och hundägare. Uppmuntra uppfödare och hundägare att genomföra MH/BPH.

Se bilaga för aktiviteter kopplat till handlingsplan.

JAKT & FUNKTION

Nulägesbeskrivning

Flatcoated retrievern är en apporterrande fågelhund (FCI-121 12/23/1954). För att utvärdera våra hundars jaktliga egenskaper som en apporterrande fågelhund, används olika provformer och beskrivningar.

Sedan 1945 har SSRK arrangerat officiella jaktprov i olika former. Idag finns fyra stambokförda provformer: A-prov/Field Trial, B-prov, Working test (WT) och Mock Trial (MT) där B-proven är rasens främsta instrumentet för utvärdering av jaktliga egenskaper.

Funktionsbeskrivning Retriever (FB-R) är sedan 2014 en stambokförd verksamhet inom SSRK, där resultatet redovisas på SKK Hunddata/Avelsdata. Det är ett utvärderingsverktyg när det gäller de jaktliga egenskaper som hundarna uppvisar såsom apporterings och söklust, följsamhet, lyhördhet samt vattenpassion.

FB-R

Syftet med beskrivningen är att öka möjligheten att en större andel av populationen prövas inom specifika egenskaper som utmärker en apportör, detta även om de inte tränats för jakt. Ju fler hundar som beskrivs desto mer användbara blir resultaten. Uppfödarna får underlag för avelsarbetet och det ökar hundägarnas möjlighet att få en hund med just de mentala egenskaper och beteenden som man önskar sig. Ägaren kan också få en större förståelse för den egna hunden efter en beskrivning.

FB-R är en standardiserad beskrivning av hundens jaktliga funktion och egenskaper. Beskrivningen består av 11 standardiserade moment som mäts i en intensitetsskala. ([se bilaga](#))

Av de flatcoated retrievers som föds varje år är det lite drygt 10% som genomför en FB-R. Under 2021 ökade antalet beskrivna hundar till 121, för att sedan återgå till 80 respektive 90 beskrivna hundar efterföljande år. För att kunna få fler hundar beskrivna krävs fler utbildade funktionärer/kastare, testledare och beskrivare.

Antal beskrivna Flatcoated retriever på FB-R 2014 – 2024

Ras	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Totalt
Flatcoated Retriever	9	64	86	92	93	82	86	121	105	107	146	991
Golden Retriever	93	134	139	92	138	122	110	186	139	152	146	1451
Nova Scotia Duck Tolling Retriever	30	25	46	15	22	21	23	12	13	7	7	221
Labrador Retriever	28	27	80	55	32	72	57	101	81	90	77	700
Curly Coated Retriever	5	17	20	10	1	9	1	2	1	0	4	70
Chesapeake Bay Retriever	1	0	2	0	0	2	0	4	1	0	0	10
	166	267	373	264	286	308	277	426	340	356	380	3443

Värt att notera är att FBR enbart görs en gång under hundens liv, undantaget om föraren avbryter, då medges ett ombeskrivningstillfälle. Detta innebär att antalet hundar utgörs av unika individer.

B-prov (jaktprov med kallvilt)

B-provens ändamål är att under jägarmässiga former bedöma deltagande hundars jaktliga egenskaper till ledning för avelsarbetet.

Resultaten på B-prov för vår ras har i stort varit oförändrad över tid. Ca 65 % av de startande har fått pris på B-prov varav ca 18 % erhållit ett 1:a pris under 2024. Ca 4% av populationen som är i startbar ålder (2017-2023) startade på B prov 2024 .

Detta gäller även före införandet av det s.k. parenteschampionatet SEU(u)CH (2003-07-01). Detta indikerar att de som satsade på utställning och tidigare behövde en jaktprovsmérit för sitt utställningschampionat, presterade på jaktprov på ett likvärdigt sätt som hundarna gör idag. Konsekvensen för rasen är dock en dramatisk minskning av antalet jaktprovstartar och därmed även en minskning av det jaktliga avelsmaterialet för en apportionerande hundras.

Även vid en orsaksanalys av ekipage som erhöll 0-pris på B-prov är trenden stabil.

I nybörjarklass brister främst viljan att gripa och brister i apportgrepp som troligen kan härledas till viltovana. I öppen klass kvarstår brister i apportgrepp som främsta orsak, därefter kommer brister i samarbetsvilja som ökar till följd av klassens ökade behov och krav på lyhördhet.

I elitklass kvarstår brister i samarbetsvilja, dirigerbarhet och stadga som främsta orsaker till 0-pris. Det finns en viss tendens till minskad söklust i alla klasser som kan härledas till det ökade intresset för att träna och tävla på working test.

- Flatcoated retrievern är historiskt relativt oförändrad i jaktliga egenskaper och i sina jaktprovresultat
- Hundar som startar i Nybörjarklass behöver få en ökad viltvana
- I Öppen- och Elitklass behöver hundarna ökad samarbetsvilja

A-prov/Field Trial (varmviltsprov)

A-provens ändamål är att under jakt bedöma deltagande hundars jaktliga egenskaper till ledning för avelsarbete. Denna provform har sedan 2022 två klasser; öppenklass (ÖKL) och elitklass (EKL). Sedan 2017 kvalitetsbedöms arbetet i ÖKL, där erhållet excellent kvalificerar till elitklass. I elitklass togs kvalitetsbedömningen bort 2022 och de fyra bästa hundarna (kan) placeras som 1-4:e vinnare samt diplom till ytterligare ekipage om kvalitén är av mycket god standard.

Efter införandet av kvalitetsbedömning i ÖKL har antalet som kvalificerar sig för elitklass sjunkit. Under 2012–2016 genomfördes 76 starter där 1/3 (25 ekipage) erhöll godkänt resultat och kvalificerade sig till elitklass. Under 2017–2023 genomfördes 85 starter där 7 ekipage dvs. <10% erhöll ett "Excellent" som kvalificerade dem till elitklass.

En del i den förändrade resultatnivån bedöms vara de senaste årens förändring och osäkerhet avseende regelverk och bedömning. Vi ser dock allvarligt på situationen och behöver fokusera på att vända trenden oavsett orsak.

Working Test (WT)

Syftet med WT är att bedöma retrievern's förmåga att fungera under jaktliknande förhållande utan att det fällt något vilt. Provformen kommer ursprungligen från England där den uppstod som en träningsaktivitet utanför jaktsäsong och har blivit en mycket populär aktivitet även i Sverige.

I Sverige började denna provform arrangeras 2004 och sedan 2023 är det en möjlig stambokförd tävlingsform på dummies. WT arrangeras både som inofficiella och officiella prov där enbart officiella resultat registreras hos SKK. Rasklubbens eget mästerskap, Flatmästerskapet, arrangeras numera som ett WT och har sedan några år tillbaka årligen över 500 anmälningar.

Mock Trial (MT)

Syftet med ett MT är att under en fingerad jakt på driven "fågel" eller trampjakt bedöma deltagande hundars förmåga som apportör och rangordna provets bästa hundar. Det är en provform på dummies som sedan 2023 kan stambokföras.

WT och MT har ingen avelsutvärderande effekt men kan vara en inkörssport till annan jaktlig verksamhet. Då resultaten för dessa prov började registreras först 2024 så finns det heller ingen statistik på antal starter eller resultat ([se bilaga, tabeller](#))

LÅNGSIKTIGA MÅL

Flatcoated retrievern är en apportrande fågelhund. Mål och handlingsplaner är satta för att bibehålla och förbättra egenskaperna i rasen, med utgångspunkt i de senaste årens utvärderingar och statistik.

Rasen ska besitta jaktliga grundegenskaper såsom apporteringslust, sökluft, följsamhet, lyhördhet samt vattenpassion. Rasen ska hävda sig väl på såväl praktisk jakt som jaktprov.

KORTSIKTIGA MÅL FB-R

- Varje år skall motsvarande 20% av rasens registreringar genomföra FB-R

HANDLINGSPLANER FB-R

- Stimulera utbildning av funktionärer i egna led
- Öka intresset och kunskapen om FB-R hos uppfödare och hundägare

Se bilaga för aktiviteter kopplat till handlingsplan.

Det övergripande målet med den jaktliga verksamheten är att öka antalet starter på A- och B-prov.

KORTSIKTIGA MÅL

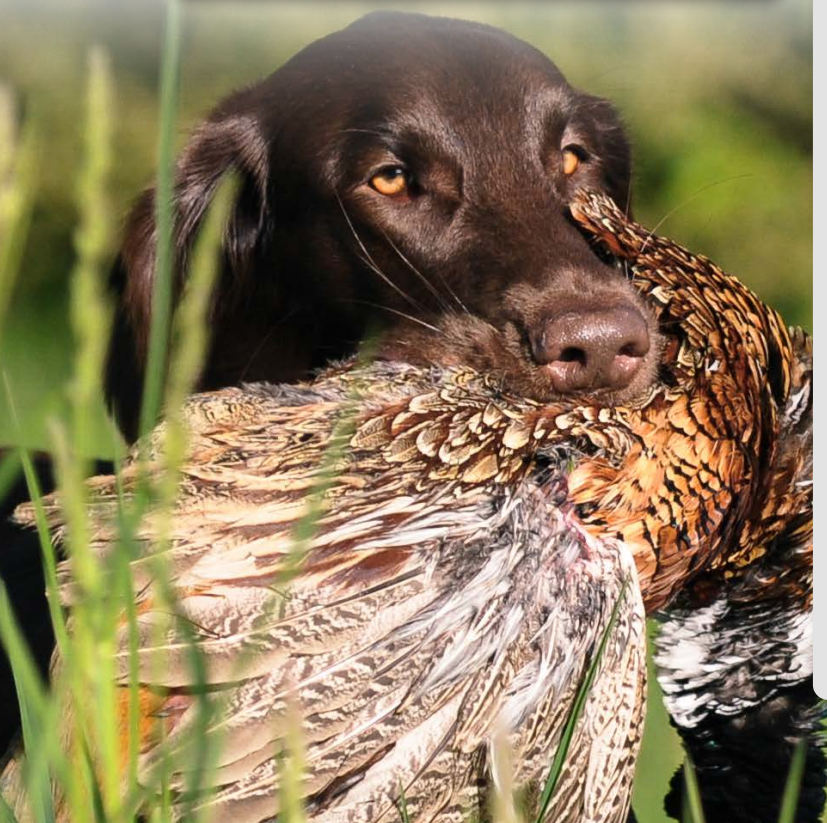
- Öka antalet unika individer som startar på B-prov till minst 300 st/år
- Bibehålla kvaliteten på rasens jaktprovresultat där >60% går till pris
- Öka antalet unika individer som startar på A-prov/Field Trial till minst 30 st/år
- Minst 6% av de startklara hundarna (>1år) som registrerats de senaste 8 åren skall startas på B-prov

HANDLINGSPLANER

Förtydliga att rasen i grunden är en apportrande jakthund genom att:

- Etablera och genomföra kontinuerlig dialog med sektionernas jaktansvariga gällande mål och handlingsplaner
- Lyfta fram och marknadsföra framgångsrika prestationer och resultat.
- Inspirera uppfödarna att introducera jaktliga aktiviteter för sina valpköpare
- Inom ramen för respektive sektion
 - anordna utbildningar och träningstillfällen inom jakt
 - Implementera och utveckla Insteg Apportering
 - anordnar WT och MT som ett steg mot att få fler att starta på B-prov och A-prov
 - anordna inofficiella B-prov.
 - arrangera och ge möjlighet att apportera varmvilt och/eller "prova-på" jakter
- Tillse att det årligen arrangeras:
 - Rasmästerskap B-prov EKL
 - Rasmästerskap Field Trial/MockTrial
 - Rasmästerskap WT (Flatmästerskapet)

Se bilaga för aktiviteter kopplat till handlingsplan.

EXTERIÖR

Nulägesbeskrivning

Rasen håller en hög och jämn standard i Sverige och står sig väl utomlands. Andelen hundar som får excellent och CK ligger på en hög, jämn nivå, vilket visar att rasen har många hundar som mycket väl uppfyller rasstandard. Rasen har många olika individer som placerar sig högt i resultatlistorna och har även stora framgångar utomlands.

Utställningsstatistik 2020 - 2024

År	Antal individer	Excellent	CK av antal Excellent
2020	230	81%	47%
2021	527	81%	48%
2022	870	79%	45%
2023	905	82%	51%
2024	X	X	X

Pris exteriörbedömning 2021–2024

År	Excellent	CK av antal Excellent
2021	77%	45%
2022	70%	30%
2023	70%	40%
2024	X	X

Under 2021 fick rasklubbarna möjlighet att anordna officiella exteriörbedömningar för sin ras. FRK:s sektioner anordnade 15 bedömningar med totalt 158 individer under 2021. Då utställningsverksamheten tog fart igen 2022 efter pandemin så anordnades enbart ett fåtal bedömningar i FRK:s regi.

LÅNGSIKTIGA MÅL

- Rasen ska ha en funktionell exteriör och uppfylla standardens krav på rastype och helhetsintryck.
- Rasklubben och uppfödarna ska tillsammans motverka ytterligheter i rasens exteriör.
- Rasen ska hävda sig väl på utställning

KORTSIKTIGA MÅL

- Arrangera minst en inofficiell Flatshow årligen i varje sektion med både utställning och WT/Jakt
- Andelen Excellent som delas ut på officiella utställningar, ska inte understiga 75% samt hålla CK-nivå på 50% av dessa
- Hålla anmälningsciffran på en nivå av minst 800 individer per år.

HANDLINGSPLANER

- Öka intressen och kunskapen inom utställning genom föreläsningar, utbildningar, handlingsträning, trimkurser, artiklar i Charmören och på hemsidan
- Synliggöra sambandet mellan exteriör och funktion genom föreläsningar med exteriör och jaktprovsdomare tillsammans
- Sektionerna arrangerar CLUBSHOW en gång per år enligt rullande schema

Se bilaga för aktiviteter kopplat till handlingsplan.

HANDLINGSPLAN FÖR RASKLUBBEN

Rasklubbens styrelsen ansvarar ytterst för att åtgärder genomförs i enlighet med de handlingsplaner som gemensamt tagits fram för rasen.

HANDLINGSPLAN FÖR RASKLUBBEN

Flatcoated retrieverklubbens styrelse har bl.a. i uppdrag att:

- Sprida kunskap om och arbeta inom de områden som omfattas av RAS: mentalitet, funktion/jakt, hälsa, avelsstuktur och exteriör.
- Informera och påminna om de kortsiktiga målen i RAS genom publicering på hemsida, i tidningen Charmören, i avelsrådets verksamhetsberättelse samt genom andra forum tex fullmäktige, uppfödarträffar, informationsbrev, utbildningar mm.
- Stödja sektionerna i arbetet med att anordna aktiviteter lokalt och i direkt kontakt med såväl uppfödare som enskilda hundägare för att uppnå målen i RAS.
- Hitta former för att stödja uppfödare i att utvärdera avelsresultat.
- Att informera och utbilda uppfödare och ägare av rasen om rasstandarderna som helhet och fortsatt uppmuntra till att rasen inte delas.
- Årligen redovisa genomförda åtgärder i verksamhetsberättelsen på bland annat klubbens fullmäktigemöte och i medlemstidningen.
- Planera åtgärder i en årlig verksamhetsplan och budget.

www.frk.nu

BILAGOR

Bilaga..... [FRK:s ögonrekommendationer](#)

Bilaga [Avelsbasuträkning RAS 2020–2024](#)

Bilaga..... [Tabell över antal hundar som röntgas varje år oavsett ålder](#)

Bilaga..... [Agria Breed Profile](#)

Bilaga..... [FB-R Protokoll](#)

Bilaga..... [Tabeller](#)

Avelsrekommendationer

Ögonlysning daterad inom två år vid tidpunkten för parning för avelsdjur.

Främre Y-sömskatarakt

Rekommendation från klubbens sida är att man kan dubbla anlaget i en kombination OM båda avelsdjuren ögonlysts utan anmärkning tidigare och om den främre y-sömskatarakten utvecklats efter det*

En individ som ögonlysts med främre y-sömskatarakt redan vid första tillfället bör endast paras med fri individ.

** Motiveringen är att främre y-sömskatarakt är tämligen vanlig i rasen och det finns inget som tyder på att en dubbling skulle orsaka ökad grad, eller besvär för hunden. Rasen är betjänt av att vi använder äldre och fler hundar i avel med tanke på våra prioriterade områden; höja avelsbasen och aktivt minska förekomst av cancer/tumörer.*

Distichiasis

Rekommendation att inte dubbla anlaget i en kombination

PLD < 1/2, 1/2-3/4 och >3/4 – total/flödeshål

Låta gonioskopiundersöka föräldradsdjuren om det är möjligt. Rekommendationen är att inte dubbla känd grad av PLD i en kombination.

Retinopati/PRA m.fl.

Rekommendationerna gäller även katarakter och ögonsjukdomar som kan leda till allvarligt lidande eller blindhet, inkl. den ärftliga formen av Chorioretinopati. Dessa sjukdomar är ovanliga hos FCR. Rekommendation är att inte avla på de hundar som fått diagnosen "ärftlig" eller "sannolikt ärftlig". (De hundar som fått diagnosen "sannolikt ej ärftlig" bör ej dubblas.)

Information om olika ögonsjukdomar

Främre Y-sömskatarakt, övriga katarakter

Den vanligaste katarakten hos FCR är främre Y-sömskatarakt. Det är en ärftlig defekt men det har inte påvisats några synproblem för de hundar som har diagnosticerats med främre Y-sömskatarakt.

Det finns en rekommendation på SKK att inte dubblera främre y-sömskatarakt vilket fått till följd att man ofta använder unga FCR i aveln som inte hunnit utveckla katarakten. Undersökningar av Avelsrådet visar att flera kombinationer där unga hundar använts, och som varit ua vid parningstillfället, senare i livet utvecklat främre Y-sömskatarakt. Det betyder att anlaget i själva verket dubblats i flera kombinationer.

Övriga katarakter hos Flatcoated retriever är t ex grå starr, som är en grumling av ögats lins och kan uppstå av en yttre påverkan, skada. Grumlingen kan vara delvis (partiell) eller total och det påverkar synen. Många gånger klarar hundar att kompensera för dålig syn och lider inte speciellt mycket av det. De använder sin hörsel och luktintryck mera. Det är mindre än 1 % som drabbas av dessa katarakter.

Distichiasis

Distichiasis (uttalas distikiasis) är ganska vanligt i rasen och hos hundar generellt. Distichiasis är felväxande hårstrån som växer ut på undersidan av ögonlockskanten, under den vanliga ögonfransraden. De är ofta mjuka och enstaka och vållar sällan något bekymmer för individen. Om hunden har besvär så finns det flera behandlingsalternativ.

Ektopiskt cilium

Detta drabbar ett fåtal i rasen och innebär att ett hårstrå i ögat växer ut i slemhinnan på insidan av ögonlocket. Detta förorsakar ofta små sår på hornhinnan som kan vara mycket smärtsamt för hunden. Behandlas kirurgiskt.

PLD

PLD betyder pektinligamentdysplasi. PLD mäts i graderna $< 1/2$, $1/2-3/4$ och $>3/4$ – total/flödeshål och upptäcks via gonioskopering där man studerar pektinligamentet via en speciell lins. I Sverige är det oftast bara de större klinikerna som har utrustning för gonioskopi.

I dagsläget (2022) är det inte så stor andel FCR som diagnosticeras med någon grad av PLD och endast ett fåtal som drabbas av glaukom.

Pektinligamentet är ungefär som ett galler och där ska ögats kammarvätska ständigt flöda ut. När fibrerna i det ringformiga gallret, pektinligamentet, inte är normalt utvecklade ställer man diagnosen pektinligamentdysplasi, PLD. I ett lindrigt fall är endast en del fibrer onormalt korta och tjocka och mer eller mindre sammanväxta medan de flesta fibrerna är normala. I ett riktigt allvarligt fall finns en nästan obruten vävnad med enstaka avflödeshål i stället för gallermönstret. När PLD är total kan hunden drabbas av primärt glaukom. Då stiger trycket inuti ögat och ett smärtsamt tillstånd, glaukom, inträder. Primärt glaukom kan också ibland bero på en trång kammarvinkel som medför att kammarvätskan inte rinner ut ur ögat tillräckligt snabbt och ett ökat tryck uppstår.

Sekundärt glaukom är en bieffekt av att någon annan process skapar oreda inuti ögat och som gör att trycket ökar. Exempel på sådana processer kan vara blödning i ögat (kan vara skada), linsluxation (förändring av linsens läge) och uveit (inflammation i regnbågshinnan).

Övriga ögonsjukdomar

Ögonsjukdomar är, som nämnts tidigare, ovanliga hos FCR men nedan följer ändå två exempel som förekommer hos ett fåtal och som bedrivits, och bedrivs, forskning kring.

Chorioretinopati (uttalas korioretinopati) är en sjukdom som drabbar näthinnan. Det uppstår en ärrvävnad i näthinnecellerna som kan vara liten och inte påverka hunden alls till att vara mer utbredd och, i värsta fall, vara så utbredd att den orsakar blindhet.

Progressiv retinal atrofi (PRA) är en snarlik sjukdom där näthinneceller kontinuerligt tillbakabildas och startar med att hunden får sämre mörkerseende till att den i slutfasen är helt blind. Sjukdomen är ärftlig och forskning pågår i flera raser där man försöker hitta DNA-profiler för att man ska kunna skicka in för DNA-test.

Förr förväxlades ofta Chorioretinopati med PRA. Idag kan man tydligt skilja de två sjukdomarna åt med en ERG-kamera där man ser skillnaden på de två sjukdomarna. FCR har inte haft något fall av PRA de senaste 9 åren och innan dess var det endast ett fåtal drabbade.

Om du har en hund som drabbas av misstänkt PRA hjälper FRK till med att få en undersökning med ERG-kamera. Kontakta i så fall Avelsrådet avel@frk.nu

Bilaga Avelsbasuträkning, RAS 2020-2024

Avelsbasuträkningar

Nedan: Beräkning av avelsbas (Ne) under två olika femårsperioder, för svenskregistrerade Flatcoated Retriever. Beräkningen gjord i dataprogrammet "Lathunden".

Alla Svenskregistrerade hundar.

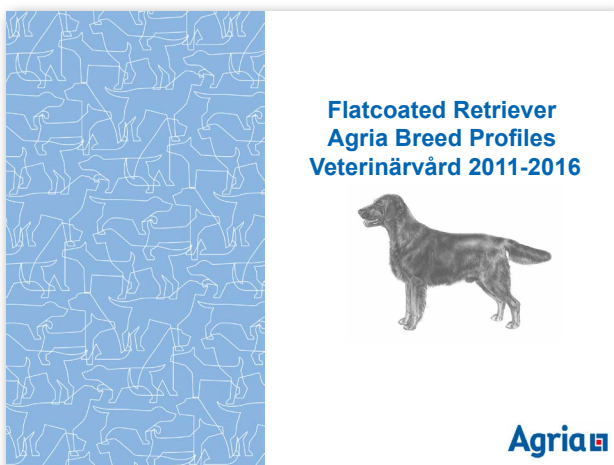
	körning 1		körning 2		körning 3		Medelvärde Ne	
	Utnyttjad	Tillgänglig	Utnyttjad	Tillgänglig	Utnyttjad	Tillgänglig	Utnyttjad	Tillgänglig
2013-2017	205	300	187	308	205	459	199	356
2008-2012	95	419	96	331	95	389	95	380

Bilaga Tabell över antal hundar som röntgas varje år oavsett ålder

Tabell: Antal HD-röntgade per år oavsett födelseår

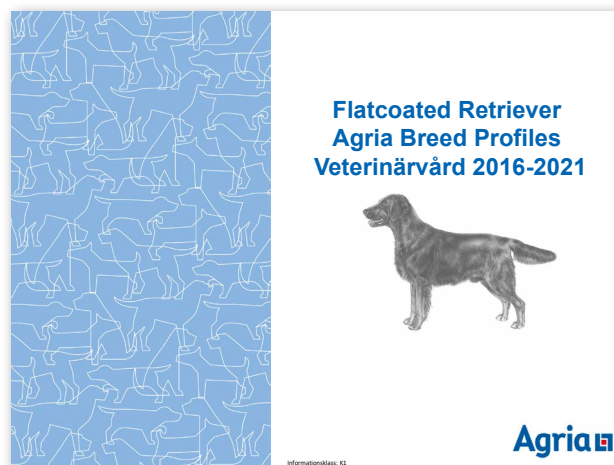
HD-status/årtal	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
A	302	322	356	328	352	410	407	426	370	286
B	84	70	90	78	66	44	113	128	74	72
C	37	44	50	53	38	35	50	83	41	35
D	3	5	4	7	2	5	3	4	8	4
E	1	1	0	0	0	1	1	2	1	1
Totalt	427	442	500	466	458	495	574	643	494	398

Not. Det finns ingen referensgrupp så andel går ej att räkna ut. De flesta hundar som röntgas under ett år är födda åren innan men även äldre hundar finns med i färre antal.

Agria Breed Profile VET 2011-2016

LÄS MER

Bilaga Agria Breed Profile VET 2016 – 2021

LÄS MER

Kommittén för Funktionsbeskrivning Retriever (FB-RK)

SSRK / Funktionsbeskrivning Retriever (FB-R)

Beskrivning nr: Datum: Plats:

Start nr: Ras: Kön:

Hundens namn:

Reg-nr: Födelsedatum:

Beskrivningen sker med hjälp av en intensitetsskala där 1= ingen/låg/liten och 5= många/hög/mycket/

	DUMMY 1	1	2	3	4	5
1a1	Intresse utlägg					
1a2	Vägen ut					
1a3	Gripande					
1a4	Grepp					
1a5	Bärande					
1a6	Vägen in					
	DUMMY 2	1	2	3	4	5
1b1	Intresse utlägg					
1b2	Vägen ut					
1b3	Gripande					
1b4	Grepp					
1b5	Bärande					
1b6	Vägen in					
	STORT FÖREMÅL	1	2	3	4	5
2a	Gripande					
2b	Omtag					
2c	Grepp					
2d	Vägen in					
2e	Lek med föremålet					
	LÅNGT FÖREMÅL	1	2	3	4	5
3a	Gripande					
3b	Omtag					
3c	Grepp					
3d	Vägen in					
3e	Lek med föremålet					
	PASSIVITET	1	2	3	4	5
4a	Aktivitet					
4b	Ljud					
	RÖRLIGT FÖREMÅL	1	2	3	4	5
5a	Förföljande					
5b	Nyfikenhet					
5c	Gripande					
5d	Lek med föremålet					
5e	Vägen in					

	PASSIVITET / RETNING	1	2	3	4	5
6a	Intresse					
6b	Ljud					
	SÖK	1	2	3	4	5
7a	Uthållighet/tid					
7b	Marktäckning					
7c	Fart					
7d	Engagemang					
7e	Kontakt förare					
	LÅDAN	1	2	3	4	5
8a	Respekt					
8b	Engagemang					
8c	Uthållighet/tid					
8d	Fysiska försök					
8e	Kontakt förare					
	VILTINTRESSE	1	2	3	4	5
9a	Nyfikenhet					
9b	Gripande					
9c	Grepp					
	PASSIVITET	1	2	3	4	5
10a	Aktivitet					
10b	Ljud					
	SKOTT	1	2	3	4	5
11a	Aktivitet					
11b	Oro					

..... Genomförd beskrivning

- Beskrivaren avbryter beskrivningen
- Föraren avbryter beskrivningen
- Föraren avstår skott

.....
Beskrivare

Bilaga tabeller

Antal registrerade flatcoated retrievers i SKK 2004 - 2024 inklusive import

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Tikar	609	671	556	555	502	401	460	407	436	374	307
Hanar	643	641	570	565	525	442	478	384	389	422	347
Varav import	14	18	10	14	12	11	12	14	34	15	13
Totalt	1252	1312	1126	1120	1027	843	938	791	825	796	654

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Tikar	394	383	353	301	426	461	501	416	308	273
Hanar	397	401	352	367	454	468	562	438	341	304
Varav import	21	28	17	16	18	7	11	23	7	14
Totalt	791	784	705	668	880	929	1063	854	649	577

Öron (svamp/klåda) och generell klåda (Folksam 2017–2023)

Diagnos/år	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2020
Extern otit	47	41	39	58	61	51	40	58
Klåda	23	14	26	27	21	38	46	27

Not: Både extern otit och klåda kan vara sekundära/förstadie till allergi men kan även bero av parasiter, insektsbett mm.

Allergier, dermatit, atopi (Folksam 2017-2023)

Diagnos/födda år	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
HA.07.01 Allergi med hudreaktion	1					3	17	20
HA.07.01.02 Atopisk dermatit						1	11	12
HA4199 Akut dermatit av okänt ursprung	3	3	1	2	3			1
HA512 Atopi	11	6	13	19	10	11	4	
HA51 Allergi med hudaffektion	3	8	2	8	6			
Födoämnesallergi			1					
Purulent/serös dermatit	2	4	2	2				
Kontaktdermatit/allergi		1				2	1	
Antal förekomster	20	22	19	31	23	41	38	
Andel allergier/3000 försäkrade per	0,60%	0,70%	0,6%	1,00%	0,70%	1,40%	1,30%	

Not: Felkälla: 3000 försäkrade FCR är ett snittvärde som kan fluktuera lite. Felmarginal ca ± 0,2 %

Epilepsi (Folksam 2017-2023)

Diagnos/år	2017	2018	2019	2020	2020	2022	2023
AA01311 Epileptiforma kramper	14	18	17	9	8	6	4
NJ91 Krampstillstånd, okänd orsak	2	9	5	7	8	1	2
Idiopatisk epilepsi			1	3	5	6	9
Antal förekomster	16	27	22	19	21	13	15
Andel allergier/3000 försäkrade per	0,50%	0,90%	0,7%	0,60%	0,70%	0,40%	0,50%

Bilaga tabeller

Andel HD per födelseår

HD/ födda år	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
A	343	326	298	351	384	427	384	330	196
B	87	69	71	54	52	111	127	64	46
Andelen friröntgade hundar	90%	91%	89%	92%	91%	90%	86%	93%	92%
C	46	37	40	32	37	57	74	26	19
D	4	4	4	3	4	4	8	4	1
E					1	2	2	1	
Totalt antal röntgade	480	436	413	440	478	601	595	425	262
Andel C, D och E (%)	10,4	9,4	10,7	8	8,7	10,5	14	7,3	7,6
Snittålder vid röntgen	18	18	17	17	17	16	17	16	15
Antal födda	778	749	682	703	803	960	1009	834	631
Andel röntgade hundar (%)	61,7	58,2	60,6	62,4	59,4	62,2	57,1	51	41,6

Not: Siffrorna för hundar födda 2021-2023 kan ändras pga att fler i de årskullarna kommer att röntgas under de närmsta åren.

HD-index i genomsnitt från år 2000 baserat på födelseår.

Födelseår	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Medelvärde HD-index	93	94	94	96	96	97	97	96	97	98	100	98

Födelseår	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Medelvärde HD-index	98	99	100	99	100	99	100	101	100	99	103	104

Genomsnittligt HD-index för rasen ligger i dagsläget på det högsta värdet sedan starten år 2000. Värdet kan komma att ändras när fler hundar ur en årskull röntgas under kommande år

Andel ED per födelseår

Födelseår	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Diagnos										
ED ua (0)	284	367	372	346	369	398	464	472	336	217
Andel i %	97,9	37,6	99,2	98,6	98,7	99,3	97,7	96,1	97,4	98,6
ED grad 1	5	4	2	3	3	2	4	15	6	1
Andel i %	1,7	1,1	0,5	0,9	0,8	0,5	0,8	3,1	1,7	0,5
ED grad 2	1	0	0	1	1	1	4	1	1	0
Andel i %	0,3	0	0	0,3	0,3	0,2	0,8	0,2	0,3	0
ED grad 3	0	5	1	1	1	0	3	3	2	2
	0	1,3	0,3	0,3	0,3	0	0,6	0,6	0,6	0,9
ED klinisk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totalt antal undersökta	290	376	375	351	374	401	475	491	345	220
Snittålder för undersökning (månader)	18	18	18	17	17	17	16	16	16	15
Antal födda	606	778	749	682	703	803	960	1009	834	631

Bilaga tabeller

Använda hanar och tikar 2024

Totalt använda hanar 2024	Totalt använda tikar 2024	Totalt antal kullar 2024
60 varav 53 svenskregistrerade	77	78

Använda avelsdjur 2024	Ögonlysta	Varav gonioskoperade	Ej ögonlysta	Uppgift saknas (ej svenskregistrerade)
Antal hanar	50	17	3	7
Andel hanar	83,30%	34,00%	5,00%	11,70%
Antal tikar	75	9	2	0
Andel tikar	97,40%	12%	2,60%	-

Diagnos främre y-söms 2013-2023

Diagnos/år:	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
främre y-söm	51	35	32	30	35	36	20	11	7		
Antal ögonlysta	180	113	136	136	140	163	134	128	78	61	7
Antal födda	805	606	778	749	682	703	803	960	1009	834	631

Distichiasis 2013 -2023

Diagnos/födelseår:	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Distichiasis	19	20	22	22	26	44	33	21	6	6	
Antal ögonlysta	180	113	136	136	140	163	134	127	78	61	7

Diagnos PLD 2013-2023

Diagnos/födda år:	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
- PLD normal	23	17	18	23	12	31	23	25	6	12	3
- PLD < 1/2	3	4	3	5	2	4	5	3		1	
- PLD < 1/2 -3/4	1	2	1	6	1	1	1	1			
- PLD 3/4 – total, flödeshål	1		3	1							
Antal gonioskoperade	28	23	25	35	15	36	29	29	6	13	3
Antal födda	805	606	778	749	682	703	803	960	1009	834	631

Bilaga tabeller

Jaktprovsstatistik

B-prov	Mål enligt RAS 2020-2024	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2020	2022	2023	2024
Antal registrerade senaste 8 (-1) åren		7157	6670	6340	5874	5638	5579	5346	5223	5278	5411	5820	5883	5748
Antal unika hundar till start		381	359	354	307	279	285	309	279	208	273	249	260	224
% antal unika hundar till start	7,50%	5,3%	5,4%	5,6%	5,2%	4,9%	5,1%	5,8%	5,3%	3,9%	5,0%	4,3%	4,4%	3,9%
Antal starter totalt		899	758	722	537	480	479	525	544	333	506	487	472	407
Antal starter/hund		2,36	2,11	2,04	1,75	1,72	1,68	1,70	1,95	1,60	1,85	1,96	1,82	1,82
Antal starter i NKL		407	357	389	320	255	252	307	292	195	269	234	250	214
Antal starter i ÖKL		340	269	203	164	143	144	129	167	93	144	139	131	103
Antal starter i EKL		152	132	130	89	82	83	89	85	45	93	113	91	89
% NKL starter		45%	47%	54%	60%	53%	53%	58%	54%	59%	53%	48%	53%	53%
% ÖKL starter		38%	35%	28%	31%	30%	30%	25%	31%	28%	28%	29%	28%	25%
% EKL starter		17%	17%	18%	17%	17%	17%	17%	16%	14%	18%	23%	19%	22%
% till pris	65%	58,0%	57,3%	59,3%	60,7%	58,5%	62,0%	59,6%	53,7%	67,3%	64,0%	60,2%	63,6%	65,4%
% till 1:a pris		11,8%	13,7%	16,3%	15,4%	13,8%	15,4%	17,3%	14,3%	16,5%	17,0%	19,1%	15,5%	18,4%

Jaktprovsstatistik

B-prov Praktiskt jaktprov	Mål enligt RAS 2020-2024	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2020	2022	2023	2024
Antal unika hundar		5	4	4	3	3	6	1	4	2	4	6	2	4
Antal starter totalt		5	5	4	3	3	7	1	4	2	4	6	2	4
Antal Godkända		2	3	1	2		4		3	1	3			
Antal Excellent												1	1	2
Antal Very Good														
Antal Good												3		
Antal Ej godkänd / Eliminated		3	2	3	1	3	3	1	1	1	1	2	1	2
% Godkända/Excellent		40%	60%	25%	67%	0%	57%	0%	75%	50%	75%	17%	50%	50%

Bilaga tabeller

Jaktprovsstatistik

A-Prov KKL / Öppen	Mål enligt RAS 2020-2024	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2020	2022	2023	2024
Antal unika hundar		13	11	11	21	12	18	11	12	15	8	10	5	5
Antal starter		14	18	11	21	12	20	12	12	15	8	11	7	5
Antal Godkända		3	3	2	12	5								
Antal 1:or / Excellent							4	1		1	1			2
Antal 2:or / Very Good							3	1	2		1		1	1
Antal 3:or / Good							4		1	1		2	4	1
Antal 0:or / Eliminated							9	10	9	13	6	9	2	1
% Godkända/ 1:or/Excellent		21%	17%	18%	57%	42%	20%	8%	0%	7%	13%	0%	0%	40%

Jaktprovsstatistik

A-Prov Elit	Mål enligt RAS 2020-2024	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2020	2022	2023	2024
Antal meriterade hundar <10 år	20								23	19	20	18	16	8
Antal unika hundar till start		13	12	21	15	16	11	16	10	10	4	13	12	2
Antal starter totalt		17	17	29	21	22	11	23	17	13	6	22	14	2
Antal 1:or / Placerade		2	3	3		5	3	3	1	1	1	1	1	
Antal 2:or / Diplomerade		3	1	1	1	4			1			3	1	1
Antal 3:or			5	5	3	2	1	1	2	1	2			
Antal 0:or		12	8	20	17	11	7	19	13	11	3		12	1
% 1:or / Placerade		12%	18%	10%	0%	23%	27%	13%	6%	8%	17%	5%	7%	0%